

Max Scharnigg

Výstup na severní stěnu Eigeru pod schodištěm

1

Bylo to v první dubnový čtvrtek, kdy už jsem nevskočil do bytu. Tehdy jsem celé týdny pracoval na článku o prvním výstupu na severní stěnu Eigeru, na město dolehl fén, zneklidňoval lidi a poháněl je ke spěchu. Opustil jsem redakci jako poslední a jel domů metrem, v myšlenkách pořád ještě u prvního výstupu na Eiger. Za jízdy jsem stál vedle dvou mužů v nápadných bundách. Límce měli zapnuté až k bradě, mluvili – napůl do vlastních bund, napůl ke svému protějšku – o nadcházejícím víkendu, a slyšel jsem, jak jeden z nich právě říká, „to bude určitě geniální večer“, než všechno přehlušil hluk zapadajících dveří. Na odvrácených zádech toho druhého bylo velkými písmeny vyšito *Mammut Extreme*, a když jsem si ta slova pro sebe v duchu přeříkával, ozvalo se zrovna hlášení řidiče metra, takže to vyznělo jako *Mammut Extreme Stiglmairplatz*.

Anderl Heckmair jel se svým přítelem Wiggerlem do Grindelwaldu na kole, to bylo roku 1938. Přímo pod severní stěnou Eigeru si postavili stan, posílili se Ovomaltinem a začali ve vlněných pulovrech stoupat. Cestou minuli slavného horolezce Heinricha Harrera, který už delší dobu prozkoumával horu se svým lanovým družstvem. Hoši si Harrera pověsili za sebe a ve čtyřech ji během sedmnácti hodin zlezli. Na terase Malého Scheideggu stáli tehdy rekreanti v golfkách a pozorovali jejich výstup dalekohledy. Když Heckmair dosáhl vrcholu, měl největší starost o to, kde následující noc přespí, protože jim s Wiggerlem došly peníze. Později musel jako voják na východní frontu, a nakonec se stal horolezcem v Oberstdorfu. Před dvěma měsíci Anderl Heckmair, tento velký pokořitel Eigeru, zemřel. 1. února, na moje osmadvacáté narozeniny.

Byl jsem přepracovaný, M. to řekla a bylo to tak. Před dvěma týdny jsem požádal o dovolenou, ale nedostal jsem odpověď. Možná tušili, že mi o žádnou dovolenou nejde. Na slunečníky na pláži jsem vskutku nepomyslel. Stál jsem o smířlivý klid, jaký panuje na malém městském hřbitově. Před očima mi tanula dovolená jako smířlivý, přívětivý klid, v němž bych se mohl pohybovat. Vystoupil jsem na Rotkreuzplatzu, ale nezabočil jsem hned do Leonrodstraße jako jindy, nýbrž o ulici dál. Chodníky byly vlhké a čisté.

Přede mnou šla mladá žena, která mi zezadu svým tmavě plavým ohonem připomínala M. Ale byla o něco vyšší a na nohou měla hnědé kožené holiny, v nichž mizely její džíny. Spěchala, stejně jako já.

Do Jutstraße jsme se nastěhovali asi před rokem, tehdy sněžilo a nefungovalo topení, takže jsme museli první týden mrznout a M. skoro nevylezla z postele. Když jsem se vrátil z redakce, vytvářel můj dech ve studených pokojích obláčky.

Mladá žena přede mnou zabočila rovněž do Jutstraße, což mě zneklidnilo. Ulice nebyla dlouhá. A skutečně před naším vchodem zpomalila, krátce si přesunula kabelku před tělo a začala hledat klíče. Zastavil jsem se, ale to mohlo vypadat rozumně jen několik vteřin. Pak jsem se obrátil doleva a prošel vjezdem do dvora až k malé zamřížované brance, na níž visela cedulka *Zavírejte dvířka*. Zadním dvorem sousedního domu jsem prošel na náš zadní dvůr, který tvořila nízká bouda na popelnice a malá zahrádka, kde žena našeho domovníka pěstovala hortenzie. Minulé léto jí vyrostly tak vysoko, že včely si musely při letu k nejvyšším květům na našem balkoně odpočinout.

Těžkými železnými dveřmi, které byly jen přivřené, jsem prošel na schodiště. Zůstal jsem tiše stát a naslouchal krokům mladé ženy po dřevěných schodech nade mnou. Nerozsvítila, schodiště se utápělo ve tmě, a ta tma trochu voněla po teplém mase, neboť v domě bylo řeznictví. Slyšel jsem, jak se ženiny kroky zastavily, jak se někde otevřely dveře, předpokládal jsem, že ve třetím patře. My bydleli ve druhém.

Rozsvítit se mi podařilo až na druhé stisknutí, pomalu jsem stoupal po schodech, v ruce noviny z naší schránky, což znamenalo, že M. dneska zase nevyšla z domu. V našem bytě se svítilo, teplé světlo pronikalo mléčným sklem starých dveří na schodiště a rovnoměrně je ozařovalo. Na prahu u dveří stál pár bot. Obvykle nikdo na schodišti boty neodkládal, kromě dětských gumáků. Byly to polobotky nějakého muže, spořádaně odložené vedle naší rohožky. Byly to sportovní, úzké boty, ale žádné tenisky, jejich světle zelená kůže byla na několika místech popraskaná, vnitřní výplň žlutá, seshora jsem mohl rozeznat temně zbarvené otisky bříšek nohou. Tkaničky mi připadaly příliš dlouhé. Nebyly to moje boty.

Světlo na schodišti se vzdáleným klapnutím zhaslo. Stál jsem ve tmě s cizím párem bot u našich dveří. Jako by se zhasnutým světlem zanikly i zvuky v pozadí, ticho na schodišti bylo najednou zřetelnější. Na jednom z horních podlaží se protáčela pračka. Pro tyhle boty neexistovalo žádné vysvětlení, M. neměla bratra ani přátele, kteří by mohli přijít na neohlášenou návštěvu. Jistě, takoví přátelé dřív taky existovali, ale během let nadobro zmizeli. V přítomnosti bylo pořád dobře rozeznat žluté podšívky bot. Opatrně jsem se jich dotkl nohou a odsunul je trochu stranou, až lehce narazily do dveří. Zevnitř jsem uslyšel hlasy. Mluvila žena, tlumeně, jako by byla za dvojími dveřmi. Nedokázal jsem rozpoznat, jestli je to M. Hlas zněl uvolněně a měkce, jako by promlouval k někomu, kdo už sedí delší dobu v teplé místnosti. Mužský hlas se zdál přicházet ještě z větší dálky, ale zřetelně jsem slyšel tvrdé slabiky, jimiž začínalo každé třetí nebo čtvrté slovo. Pak se otevřely dveře, hovor zesílil, aniž jsem dokázal porozumět jednotlivým slovům, otevřely se další dveře a oba hlasy se nesly přímo kolem mě. Najednou jsem zblízka uslyšel, jak někdo zevnitř zaháknul řetěz, právě ten řetěz na dveřích, který jsme s M. každý večer za tichého obřadu používali a bez jehož spolehlivého zacinkání bychom neměli opravdový klid.

Hlasy opět zeslábly, v dále jako by se objaly, splynuly v jeden smích, až všechno přehlušil šum záchodového spláchnutí. Splachování u nás fungovalo hodně hlasitě, protože voda se hrnula z rezervoáru do mísy téměř z dvoumetrové výšky. Ustoupil jsem o krok, mléčným sklem dopadalo na schodiště stále stejné světlo, ale jako by ztratilo něco ze svého tepla. Zevnitř se teď ozýval hluk nádobí, které někdo vytahoval ze skříně a stavěl na stůl, neustále provázený klidným hovorem obou hlasů. Štěrbinou ve dveřích zlehka pronikala vůně teplé cibule. Stál jsem před nimi bez dechu a v ruce svíral klíč.

Se vzdáleným kliknutím se opět na schodišti rozsvítilo, zdola jsem uslyšel, jak zapadly dveře u bytu, a krátce nato i domovní dveře. Polekaně jsem se otočil, vsunul klíč do kapsy kabátu a vydal se dolů – jako bych právě vycházel z domu. Šel jsem rychle, zdálo se mi, že se pohybuju v nějaké filmové scéně, až jsem došel ke schránkám na zdi u dveří do sklepa. U té naší jsem se zastavil, jako by měl štítek s naším jménem stejnou funkci jako tabulky s čísly na firemním parkovišti, jako bych tu mohl zaparkovat a vypnout motor.

Dům je starý, má rozlehlý vstupní prostor, nad nímž se klene vysoký strop. Stěny jsou až do úrovně brady obložené modrými kachlíky. Světlo zase zhaslo, cvakání spínacích hodin bylo teď slyšet úplně blízko. Na chvíli jsem zavřel oči, na vnitřní straně víček se mi rozkomíhaly

zelené boty před našimi dveřmi. Boty patřily nějakému muži, který byl v našem bytě a s nímž se M. bavila, i v tuhle chvíli. Prostřeli stůl a hlasitě spláchli na záchodě. Něco se přihodilo. Ještě před několika hodinami jsem vstal ve stejném bytě, vzbudil M., a zatímco jsem se u skříně oblékal, mluvil jsem s ní, jako to děláme každé ráno, v příjemném, jejímu probouzení odpovídajícím rytmu, ptal jsem se jí, jak se vyspala, co se jí zdálo a na další nesmyslnosti, které se možná udály. Otevřel jsem dneska ráno okno? Pronesl jsem něco o počasí? Vpadlo slunce podél okrajů žaluzií do pokoje a vytvořilo třpytivý rámeček? Nevstala snad M. dokonce, aby si donesla sklenici vody? To všechno se mohlo stát i včera, nebo nikdy. Pohlédl jsem skrz schodišťové zábradlí vzhůru, ale vidět bylo jen na několik metrů. Nahoře bylo všechno ponořeno do strnulé tmy. Neměl jsem chuť vydávat se tam znovu.

Pod schody bylo místo. Stál tam kočárek a koš na reklamní noviny, který domovník čas od času vyprazdňoval. Jako poloviční střecha se nad ním do výšky zdvíhalo schodiště. Odsunul jsem kočárek stranou a zaujalo mě, jak snadno se s ním dá popojíždět. Za ním byla úplná tma. Jako kluk jsem bydlel v pokoji pod střechou, moje postel stála přímo pod trámem, odkud se zdvíhala zešíklá střecha. Občas jsem se při vstávání uhodil do hlavy, ale spalo se mi tam dobře a ještě po letech, kdy rodiče dům s podkrovím prodali, jsem dokázal usnout jen při představě, že je nade mnou šikmá střecha mého dětského pokoje.

Vklouzl jsem pod schody. Podlaha byla teplá, pod hnědými dlaždicemi musela vést nějaká trubka topení. Posadil jsem se zády ke zdi, přesně v místě, kde jsem si mohl bez námahy opřít hlavu o schod. Nohama jsem si přisunul kočárek tak, aby mě z boku chránil. K němu jsem stranou lehce přikopl koš na papíry. Noviny jsem si rozložil pod sebe jako izolaci. Přemýšlel jsem, co v nich asi dneska ode mě bylo, dvojsloupek o jednom televizním filmu, a byl jsem rád, že teď alespoň k něčemu budou.

Moje pozice byla pohodlná, seděl jsem na teplé zemi, natažené nohy sahaly právě ke kočárku, na němž byla nasazená stříška proti dešti, takže mě skoro celého zakrýval. Ze strany uzavíral úhel koš na papír, jen o něco nižší než kočárek. Světlo zhaslo, v dálce odbily hodiny z kostela Srdce Ježíšova osm, a ještě než dozněl poslední úder, upadl jsem zcela proti svému zvyku do spokojeného spánku.

2

Následující dny jsem strávil pod schody. Příležitostně jsem si v noci protáhl na zadním dvoře nohy, ale jen zřídka. Netoužil jsem po žádném pohybu nebo změně. Nenudil jsem se. Ve stavu jakéhosi polospanku jsem dál v duchu psal o výstupu na Eiger, aniž bych přirozeně skutečně něco psal. Přesto byly mé úvahy tak podrobné a přesné, že jsem po několika hodinách mohl věty v hlavě mazat jako v počítači a zbylý text se jednoduše posunul, svedl jsem dokonce přesouvat celé pasáže a jiné znovu v klidu číst a korigovat. Tahle práce ode mě vyžadovala značné úsilí, text mezitím nabobtnal na devět stran a já k němu neustále přidával další části. Za delších přestávek jsem naslouchal krokům, které se ozývaly nade mnou, a hned si k nim v hlavě přimýšlel další texty, jakýsi katalog s profily jednotlivých kroků. Přál bych si, abych dnes mohl po těchhle povahopisech sáhnout, vzpomínám si, že šlo o náramně důmyslné črty, ne nepodobné záznamům someliéra při ochutnávkách vína.

Byla tu jedna žena, která přicházela ráno až seshora ze čtvrtého patra a na každý schod došlápla takovou vahou, že jsem si ještě před jejím příchodem schovával hlavu mezi kolena, jako bych seděl v padajícím letadle. Schody ještě dlouhé minuty po jejím odchodu sténaly, jako by se zase musely pomalu uvolnit a zapadnout do starých štěrbin. Večer, když se žena vracela domů, dokázal jsem její kroky od ostatních stěží odlišit. Duněla jen ráno. Lidé

chodili večer jinak než ráno, zpátky se do svých bytů plížili, nepozorovaně nebo s ulehčením, či tak obtíženi nákupními taškami, že si museli po každém kroku krátce oddechnout, úplně jako by dýchali řídký vzduch. Když takhle nade mnou někdo šel, představoval jsem si, že je to Anderl Heckmair, který právě posledními kroky překonává severní hřeben a míří k vrcholu. Někteří se dokonce zastavovali už na prvním odpočívadle, aby se podívali z okna.

Hodně času jsem pod schody trávil starostmi, zda mě tu někdo z uživatelů schodů neobjeví. Vymyslel jsem si pro ten případ dialog, který jsem ustavičně obměňoval a znovu a znovu si jej přeříkával, tu jej vyšperkoval, tu zvěcnil. Má obrana sestávala ve všech variantách především z tvrzení, že jsem se k sezení pod schody dostal úplně bezděčně, jako bych jen na chvíli hledal nějaké klidné místo, a toho se mi tady pod schody dostalo. Když to spojím s jistou dávkou milé roztržitosti a postojem *Nakonec proč vlastně ne?*, mělo by to stačit k tomu, abych své objevitele dostatečně okouzлил a unikl před nimi na zadní dvůr, než se ztratí z dohledu.

Zprvu jsem neměl v úmyslu své místo pod schody opouštět. Text o Eigeru si ještě nějaký čas vyžádá, jak se dalo předpokládat, a já si pro něj neuměl představit lepší pracovní místo než temnotu svého schodištního úkrytu, který nenabízel, jak se zdálo, lidským očím sebemenší příležitost k bližšímu nahlédnutí. Na redakci jsem myšlenkami nijak neplýtvával. Noviny se koneckonců tiskly každý den i beze mě, každé ráno kolem šesté je jakýsi příčinnivý albín napěchoval do otvorů schránek jako nálože do skály. Nezřídka se při takovém zacházení první strana novin shrnula, a tak na mě celý den zíraly zkrabatělé titulky, podivně zkrácená slova, navíc zčásti nečitelně končící v jícnu schránky. Činilo mi potěšení snažit se z pomuchlaných torz uhádnout, jak zněl celý nadpis. To šlo u větších deníků celkem snadno, protože své hlavní titulky přebíraly z nevelkého inventáře politických pojmů a ustálených formulací. U bulvárních novin to bylo obtížnější, ty se snažily o co možná nejnápadněji vykloubené titulky. Řada novin trčela ve schránkách celý den a nejedny z nich se odtud stihly přestěhovat rovnou do mého strážního koše na papíry. Ale nedokázal jsem se přinutit si jediné z nich přečíst. Vystačil jsem si s luštěním nadpisů na první stránce, i když přitom nikdy nebylo jisté, zda jsem je uhodl správně.

Pod schody jsem nic nejedl. Hlad mě přešel hned v prvních hodinách. Zprvu jsem si to vysvětloval tím, že jsem se vzdal jakéhokoli pohybu. Ale záhy jsem si musel přiznat, že i při minimálním výdaji energie bych musel zanedlouho cítit, jak jsem zeslábl. Místo toho jsem se však cítil sytý, což se v určitých dnech vystupňovalo až k pocitu plnosti. Bylo v tom pravidlo, které muselo souviset s vůněmi vycházejícími z řeznictví, neboť onen intenzivní pocit se objevoval jen dvakrát týdně, právě v játrové dny. Zprvu jsem ale neměl vůbec čas to nějak blíže zkoumat. Pokud jsem se občas z nějakého vrtochu pokusil dostat hlad, cítil jsem se jako houslista, který chce něco přednést, ale schází mu potřebný nástroj. Byl to bezmála progresivní pocit, existovat bez látkové výměny, jako bych byl něco zvláštního. Ale nijak jsem o tom dál neuvažoval.

3

Jednoho rána byl kočárek pryč. Ten den jsem spal dlouho. Místo v dřevěném obložení, na něž jsem si zvykl pokládat hlavu, mezitím ztmavlo a mírně se lesklo, což byl objev, který mě naplnil těžko vysvětlitelným zadostiučiněním.

Vycházel jsem z toho, že kočárek už se nepoužívá, že ho tu jeho majitel odložil jednou provždy a pokaždé, když projde kolem, pocítí osten výčitky, na něž si ovšem už zvykl. Jediná

rodina s malým dítětem si svůj kočárek pokaždé vyvlekla po schodech nahoru. To způsobovalo nad mou hlavou hluk, který se blahodárně lišil od kroků.

Místo po kočárku teď bylo obnažené. Nový prostor jako by se pod mým procitnutším a zkoumavým pohledem několikrát proměnil. Jako když se člověk pokouší při pohledu dalekohledem zaostřit, mé oči spěšně přebíhaly z jedné strany na druhou, a přece je po skončeném pátrání nastalá situace nedokázala uspokojit. Na kraji stál teď jen jako cosi velmi nepatrného koš na papír. Když jsem natáhl nohy, scházely jim tyčky podvozku kočárku, na nichž mohly dosud spočívat. Trčely holé a dlouhé do otevřeného prostoru. Ale na mé neviditelnosti tento chybějící štít nic nezměnil. Obyvatelé domu míjeli můj úkryt pod schody jako obvykle a v ranním pořadí, které po celý týden s pozoruhodnou přesností dodržovali. Každý měl svůj čas, kdy dům opouštěl, jen zřídka byl tento řád narušen nějakým klopýtnutím, kvapným návratem nebo nerozhodným zaváháním na posledním schodě. Jakmile však jednou k těmto iritujícím jevům došlo, brzy se nahromadily a rozšířily na všechny uživatele schodů.

Nikdo mě nezahlédl, ale má práce ten den vážla. Celé dlouhé odstavce výstupu na Eiger jsem si vůbec nedokázal vyvolat z paměti. Tak například travers *Bílého pavouka*, dodnes klíčové místo každého výstupu na Eiger, se mi po namáhavém soustředění vybavil jen ve staré verzi. Provázen zneklidňujícími starostmi procházel jsem neúplnými větami, četl obraty, které jsem měl za dávno vyškrtnuté, na každém řádku jsem nacházel překlepy a nepřesnosti, za něž jsem se styděl a zároveň mě rozčilovaly. Spěšné posouzení celého textu mi přineslo poznatek, že některé pasáže zůstaly zachované bez úhony ve tvaru, v jakém jsem je včera zanechal. Jiné jako by byly vrženy zpět do rozdílného stadia dokončení, a na několik málo míst, přechodů a poznámek na okraji jsem si nedokázal vůbec vzpomenout. Ať jsem se o to pokoušel sebevíc, zahlédl jsem je vždy jen krátce, ale nikdy ne dost dlouho, abych poznal, co schází. Zjištění škod a první nezbytné zabezpečení si vyžádaly celé dopoledne a části odpoledne.

Byl jsem tak ponořen do práce, že jsem si těch kroků všiml až pozdě. Byly jiné než všechny ostatní a přicházely seshora. V prvních dnech pod schody, když jsem si zakládal svůj katalog kroků, jsem se stále pokoušel myslet na kroky M. Nechal jsem ji v myšlenkách přecházet před sebou a vedle sebe, ještě jednou jsem ji provázel galeriemi a po tržištích, kde jsem ji jinak vždy doprovázel, ale nedospěl jsem k žádnému použitelnému výsledku. A teď mi najednou ozvěna přinášela, co jsem hledal. Byla to chůze, která se nezdála sloužit nějakému pohybu vpřed. Kroky jako by s každým posunem ihned zase o krůček ustoupily, skoro se nedotýkaly země a vždy po několika stupních vložily drobné poskočení, aby se vyrovnaly s rytmem schodů. To všechno jsem si s jistým zpožděním nakonec sepsal, ale než se tak stalo a já odložil přerušovaný výstup na Eiger, domovní dveře zase s několika lehkými otřesy skleněných výplní zapadly do zámku. Vnitřek domu se utápěl ve sloupcích slunečního svitu, v němž se pomalu, nahoru a dolů, pohybovaly částečky prachu.

Chtěl jsem se zase vrátit ke své práci s textem, ale můj klid byl ten tam. Zmizelý kočárek a k tomu kroky M. mě zmátly. Stále znovu a co nejpečlivěji jsem se pokoušel si ty kroky vybavit, jako se člověk pokouší vybavit si ještě přesněji poslední slova zemřelého. Schránku nechala M. bez povšimnutí a rychle vyběhla ven.

Naposledy, když jsme dům opouštěli spolu, to bylo před třemi nebo čtyřmi týdny, se jako obvykle ještě na schodišti obrátila pod záminkou, že si zapomněla klíče. Čekal jsem na ni tenkrát deset minut před řeznickým výkladem, než opatrně vyšla z domovních dveří. V bytě

se převlékla, natáhla si místo světlé sukně tmavé kalhoty, rozpačitě se dívala k zemi, vzala mě rychle za ruku, jako by prosila o prominutí, a bezvládně k ní přidala svou. Ta bezvládnost, to byl strach.

Neměla vždycky strach, ten se k nám přistěhoval až později jako churavý příbuzný. V prvním roce tu ještě nebyl, i když M. později tvrdila, že jsem ho jen neviděl. Scházeli jsme se tenkrát u jedné lavičky v Dvorské zahradě, stojící přesně uprostřed mezi její univerzitou a mou redakcí. Jednou jsme si tam dali schůzku a od té doby jsme docházeli ke stejné lavičce každý den v dobu, kdy jsme se u ní sešli poprvé, aniž jsme se na tom nějak domlouvali. Byli jsme nesmělí a zároveň nebyli schopni tenhle povahový rys jeden u druhého objevit, takže mezi námi hned od začátku panovala jistá vyvážená důvěra. Ani jeden se neodvážil požádat druhého o schůzku na příští den. Tichému setkávání ve Dvorské zahradě, jež se dennodenně opakovalo, předcházela vždy znovu neurčitá naděje. Každý den jsem si byl jistý, že M. už nepřijde, a svá muka nad tou představou jsem se pokoušel zmírnit tím, že jsem si pro její nepřítomnost vymýšlel nevinné důvody. Svědomitě jsem si pokaždé do kapsy strčil nějakou knihu, podle nálady buď *Pana* od Knuta Hamsena, nebo Byronovy *Deníky*, protože jsem tam v tu dobu nechodil, abych se sešel s M., nýbrž abych si trochu počítl. Dodnes jsem z těchhle knih nepřečetl jedinou řádku. M. přišla pokaždé. Ve svém košíku měla buď Canettiho *Zaslepení*, nebo nějakou knihu od Françoise Saganové. Ona si však později obě přečetla. Byli jsme si velmi podobní. Když jsem si vzal Byrona, přišla vždycky se Saganovou. Tak se do sebe zamilovaly i ty knihy a dnes stojí v její knihovně Byron vedle Saganové a Canetti a Hamsun leží u mě na sobě, protože já své knihy rovnám na hromádky do výše kolen. Schůzkami ve Dvorské zahradě uběhlo léto, a my nepodnikali nic jiného, než vysedávali vedle sebe na lavičce. Houštím červených buků, které nám směrem do města krylo záda, prohlédla první holá místa, když si M. jednoho dne už odmítla sednout, vzala mě za ruku a my své první místo opustili.

4

Zmatek pod schody se dal jen obtížně omezit na normální míru. Zároveň jsem s tím příliš nespáchal. Události toho dne jsem připsal na vrub strukturální vadě, křivé konstrukci, na níž jsem toho chvatně naskládal příliš mnoho, takže se nakonec zákonitě musela zhroutit. Tomu jsem chtěl propříště zabránit a celý den si s největší pečlivostí třídil v hlavě texty, rozkládal stránku po stránce a vzniklá volná místa vychutnával jako vítané osvěžení. Zatímco v poledních hodinách býval v domě klid, kolem čtvrté se už začínali vracet první obyvatelé, s nimiž vstupovaly do domu únava a vyčerpání. Nijak zvlášť jsem se o ně nestaral, natáhl jsem si nohy a cele se oddal svému uspořádávání a novému začátku. Všechny pasáže výstupu na Eiger, které se mi zdály nezměněné, jsem setřídil do jednoho kouta, a všechno, co se mi zdálo neúplné, jsem před sebou opatrně rozprostřel, pln obav, aby mi rozptýlené části nějaký další závan větru nadobro nepomíchal. Pracoval jsem jako lékař během operace, sterilně a přímočarými pohyby, s vědomím, že přede mnou leží cosi otevřeného. Ale část textu jsem už přes nejpečlivější snahu nemohl najít, a sice ten, který pojednával o přístupu Anderla Heckmaira k patě Eigeru. Znovu a znovu jsem prohledával začátky vět ve snaze najít spásnou navazující partii, jako pátrá čekající v davu po nějaké tváři. Ale mezi příjezdem pod stěnu a prvními lanovými délkami bylo někde v mém vyprávění narušené místo. Znovu a znovu jsem si tu pasáž procházel, ale nenacházel jsem nic. Ještě víc mě zneklidňovalo, že jsem už opravdu nevěděl, co jsem si napsal. Ani můj archiv mi nenabídl vysvětlení. Heckmairův přístup k severní stěně Eigeru se mi ztratil, nezachoval se jediný krok, jediný obraz, a za mými

zavřenými víčky nebylo vidět nic než domovní dveře, které za M. zapadly. Byly rudé a fialové. Musel jsem se na ně dívat dlouho.

Hej, co tady děláte?

Rudé a fialové dveře na víčkách se rozplynuly. Místo nich se objevila tahle slova a přejížděla zleva doprava, příliš rychle, jako nápisy na světelné reklamě. Až úplně přejedou, věděl jsem, že budu muset otevřít oči a nic už nebude jako předtím.

Toho muže jsem v domě ještě nikdy neviděl. Stál necelé tři metry ode mě poněkud nachýlen ke straně, jak se v chůzi zastavil, a přes rameno mu na dlouhém uchu visela stará bavlněná taška. Bílé dlouhé vlasy mu padaly po stranách hlavy způsobem, kterého by si nikdo nevšiml. Kolem krku měl šňůrku, jejímž úkolem bylo přidržovat brýle, spočívající na jeho vystouplém bříše.

Mužova otázka stále ještě visela ve vzduchu. Přívětivě mě pozoroval.

Věděl jsem, že mé promyšlené dialogy tu nejsou na místě. Řekl jsem tedy: Pracuju.

Aniž dal najevo údiv, odpověděl:

Pracujete pod schody?

Jsou to i moje schody, bydlím tu ve druhém patře.

Jak dlouho už tady takhle sedíte?

Váhal jsem, a zároveň myslel na totéž.

To přesně nedokážu říct, určitě ale už nějakou dobu, pár dní, dva týdny možná, víc to nebude.

Starý muž o krok popošel. Jeho výraz nevypovídal o ničem zvláštním, to mě zklamalo. Uchopil rukou brýle.

Nepůjdete se mnou dovnitř?

Brýle zaťukaly na dveře. Pořád jsem ještě seděl na zemi se zataženými koleny, po tak dlouhém mlčení jsem nedokázal pořádně rozhýbat ústa, když jsem mluvil, luskalo mi v čelisti.

K vám?

Ano, já tady bydlím, jmenuji se Jahn. Vlastně dneska vařím. Bude kuře na paprice.

Mluvil měkce, jeho hlas si pokaždé mezi slovy odskočil na malou procházku, nikam nespěchal. Kuře na paprice. Slovo jako nové slunce, které rychle vyšlo mezi horami mých slov a ozářilo odtamtud věty z žuly, ledovce a vrcholů, probíralo se ve výrazech horolezců, a všemi těmi svorkami, zámky a háky pronikalo narudlé teplo kuřete na paprice. Přímo se rozpouštělo v práci mých posledních dnů.

Kapalo ze mě.